

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 5Tos/148/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6920010447
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ján Bednár
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6920010447.3

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Jána Bednára a sudcov JUDr. Bc. Viktora Marka, PhD. a JUDr. Štefana Nováka, LL.M., v trestnej veci odsúdeného I. J., pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona a iné, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 13. decembra 2022, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 17T/36/2020 zo dňa 24.11.2022, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sťažnosť odsúdeného I. J. zamietla.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením sp. zn. 17T/36/2020 zo dňa 24.11.2022 samosudca Okresného súdu Rimavská Sobota podľa § 446 ods. 1 Trestného poriadku s použitím § 74 ods. 1 Trestného zákona zamietol žiadosť odsúdeného o zmenu spôsobu výkonu ochranného psychiatrického a protitoxikomanického liečenia ústavnou formou na formu ambulantnú, ktoré mu bolo uložené rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 17T/36/2020 zo dňa 10.12.2020 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3To/2/2021 zo dňa 10.02.2021.

Proti tomuto uzneseniu podal odsúdený v zákonnej lehote dňa 24.11.2022 sťažnosť, ktorej písomné dôvody doručil okresnému súdu dňa 28.11.2022 samostatným podaním. Uviedol iba to, že podanou sťažnosťou napáda uznesenie Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 17T/36/2020 zo dňa 24.11.2022 v celom rozsahu.

Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku, pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Po postupe v zmysle tohto ustanovenia krajský súd dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného I. J. nebola dôvodne podaná.

Krajský súd z predloženého spisového materiálu zistil, že rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 17T/36/2020 zo dňa 10.12.2020 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3To/2/2021 zo dňa 10.02.2021 bol I. J. uznaný za vinného zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona v súbehu s prečinom nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona. Za to mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody v vo výmere 4 roky so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia a súčasne podľa § 73 ods. 2 písm. c), písm. d) Trestného zákona mu bolo uložené ochranné psychiatrické a protitoxikomanické liečenie formou ústavnou.

Podľa § 73 ods. 1 Trestného zákona, súd uloží ochranné liečenie v prípadoch uvedených v § 39 ods. 2 písm. c) a § 40 ods. 1 písm. c) alebo ak páchatel' činu inak trestného nie je pre nepríčetnosť trestne zodpovedný a jeho pobyt na slobode je nebezpečný. Podľa ods. 2 písm. d) cit. ustanovenia, súd tak môže urobiť aj vtedy, ak páchatel' spáchal trestný čin pod vplyvom návykovej látky alebo v súvislosti s jej užívaním.

Podľa § 74 ods. 1 Trestného zákona, ak sa ochranné liečenie ukladá popri nepodmienečnom treste odňatia slobody, jeho výkon sa spravidla začína po nástupe výkonu trestu v ústave na výkon trestu. V ostatných prípadoch sa ochranné liečenie vykonáva spravidla v zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti. Ak možno vzhľadom na povahu choroby a liečebné možnosti očakávať, že účel splní aj ambulantné liečenie, môže súd nariadiť aj tento spôsob liečenia, prípadne ústavné liečenie zmeniť na ambulantné liečenie alebo v odôvodnenom prípade aj naopak. Ak dĺžka výkonu trestu odňatia slobody v ústave na výkon trestu nepostačí na splnenie účelu ochranného liečenia, súd môže rozhodnúť o jeho pokračovaní v liečebnom alebo ambulantnom zariadení.

Podľa prvej vety § 74 ods. 2 Trestného zákona, ochranné liečenie potrvá, kým to vyžaduje jeho účel.

Prvostupňovému súdu bola dňa 05.10.2022 doručená žiadosť odsúdeného o zmenu spôsobu výkonu uloženého ochranného psychiatrického a protitoxikomanického liečenia z formy ústavnej na formu ambulantnú. Žiadosť odôvodnil tým, že vzhľadom na dĺžku trestu pociťuje absenciu motivácie k ústavnej liečbe.

Okresný súd nariadil dňa 24.11.2022 verejné zasadnutie o zmene spôsobu výkonu uloženého ochranného protialkoholického liečenia na žiadosť odsúdeného, ktorému po vykonanom dokazovaní nevyhovelo. Prvostupňový súd odôvodnil svoje rozhodnutie najmä tým, že dôvody, ktoré prvostupňový súd viedli k uloženiu ochranného liečenia, boli ozrejmené v jeho rozsudku a nenastali také závažné okolnosti, ktoré by nasvedčovali tomu, že účel ochranného liečenia bude možné dosiahnuť aj výkonom ochranného liečenia ambulantnou formou. Len samotná strata motivácie u odsúdeného nesvedčí o tom, že dôvody na absolvovanie ochranného liečenia ústavnou formou nie sú naďalej dané. Z doterajšieho života odsúdeného je zrejme, že následkom nadužívania psychotropných látok je u neho daný sklon správať sa výbušne až násilne (vo verbálnej rovine) vo vzťahu ku svojej najbližšej rodine, preto k účinnej a trvalej náprave môže dôjsť až absolvovaním ochranného liečenia v určenej ústavnej forme.

Po preskúmaní veci krajský súd v sťažnostnom konaní nezistil žiadne pochybenie v procesnom postupe okresného súdu ani v jeho zisteniach a ním zodpovedajúcim právnom závere, ktorý premietol do výrokovej časti napadnutého uznesenia. Vzhľadom na uvedené sa v celom rozsahu stotožnil s rozhodnutím okresného súdu a s jeho dôvodmi, na ktoré odkazuje.

Výkon uloženého ochranného liečenia bol odsúdenému nariadený dňa 10.02.2021, do dnešného dňa nezačal jeho výkon ani výkon ochranného liečenia neukončil. Aj podľa krajského súdu výkon trestu hoci aj v dlhšom trvaní sám osebe neznamena, že dôvod, pre ktorý bolo odsúdenému uložené ochranné liečenie, pominulo a nie je ďalej potrebné, aby odsúdený uložené ochranné psychiatrické a protitoxikomanické liečenie absolvoval. Je potrebné zdôrazniť, že ochranné liečenie musí trvať dovtedy, kým to vyžaduje jeho účel, a síce dosiahnutie pozitívneho terapeutického účinku na odsúdeného (teda jeho vyliečenie) a súčasne ochrana spoločnosti. Len na základe plynutia času a bezo zmeny ďalších okolností, pre ktoré bolo ochranné liečenie uložené, nie je možné zmeniť spôsob jeho výkonu. Samotným plynutím času a výkonom trestu odňatia slobody bez výkonu nariadeného ochranného liečenia nemožno objektívne dosiahnuť výsledky, ktoré sú dosiahnuteľné len cieľenou liečbou.

V uvedenom kontexte musí krajský súd zdôrazniť, že nie je v žiadnom prípade možné stotožňovať nútenú či dobrovoľnú abstinenciu (bez relevantnej liečby) počas výkonu trestu odňatia slobody, ale aj počas pobytu na slobode, s riadnym výkonom ochranného liečenia, ktoré je vykonávané profesionálnymi pracovníkmi za použitia špecifických a na tento účel určených metód a prostriedkov. Práve bez výkonu ochranného ústavného liečenia hrozí, že za predpokladu absencie pravidelného dohľadu a aplikácie špeciálnych metód ústavného liečenia sa odsúdený môže vrátiť k závislosti od omamných a psychotropných látok, nakoľko znaleckým skúmaním bola bezpochyby preukázaná potreba vykonať uložené ochranné liečenie stanovenou formou. Prostriedky a metódy ambulantného ochranného liečenia neumožňujú dostatočnú kontrolu odsúdeného a jeho sklonov k požívaniu návykových látok

a neumožňujú dostatočnú korekciu črtov obvineného, ktoré viedli znalcov k záveru o nevyhnutnosti absolvovať nielen protitoxikomanické, ale aj ochranné psychiatrické liečenie ústavnou formou. Existuje preto dôvodná obava, že výkonom ochranného liečenia ambulantnou formou nebude možné naplniť účel ochranného liečenia, ktorým je, predovšetkým, liečba odsúdeného a jeho zbavenie závislosti s následným riadnym zaradením sa do spoločenského života.

Aj podľa názoru krajského súdu boli preukázané také okolnosti, ktoré odôvodňujú potrebu vykonať uložené ochranného liečenia u odsúdeného ústavnou formou.

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná.

S poukazom na uvedené skutočnosti senát Krajského súdu v Banskej Bystrici sťažnosť odsúdeného v súlade s ustanovením § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú zamietol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Uznesenie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici jednomyseľne (§ 163 ods. 4 Trestného poriadku v spojení s § 180 Trestného poriadku).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.